

Wij, Europeanen

Een Europese
agenda voor
elk van ons

Morad Chahboun
Paul Dermine

Thomas Dermine
Nathalie François

Arthur Ghins
Audrey Hanard

Laurent Hanseeuw
Laurent Hublet

Maxime Parmentier
Brieuc Van Damme (ed.)

FRIDAY
GROUP

Geef uw mening !

We willen weten wat u van onze ideeën denkt. Vindt u ook dat het Europese project een tweede democratische adem nodig heeft en het migratievraagstuk, ons sociaal beleid en de vierde industriële revolutie baat hebben aan meer Europa ?
Laat het ons weten :

www.v-g-v.be
info@v-g-v.be
[@Friday_Group](https://www.facebook.com/VGVB)
www.facebook.com/VGVB

Executive Summary

Op 25 mei 2019 vinden de volgende Europese verkiezingen plaats. Een alarmerende einddatum voor de Europese instanties. De voorbije vijf jaar heeft zich bij de bevolking een gevoel van mislukking van het Europees project genesteld. Uit deze onrustwekkende vaststelling ontstond deze roadmap voor een nieuw Europa. Exact één jaar vóór de verkiezingen wil de Vrijdaggroep een debat openen over Europa dat verder gaat dan de nationale context, waar de Europese vraagstukken maar al te vaak opzijgeschoven worden. Als bijdrage aan dit debat brengen we vier sleutelthema's onder de aandacht – de democratie, asiel en immigratie, sociaal beleid en het industriebeleid van de Europese Unie - en stellen we 12 voorstellen en 22 actiepunten voor:

I. MODERN EU INSTITUTIONS & DEMOCRACY

1. The people's Union
 - a. Blijven werken aan het project van transnationale lijsten
 - b. Democratische conventies aanmoedigen
 - c. Het Europees burgerinitiatief (EBI) versterken
2. The Parliament's prerogative
 - a. Het exclusief initiatiefrecht van de Commissie afschaffen
 - b. Het meerjarij budgettaire kader van de Europese Unie afstemmen op de politieke cyclus
3. The value of coordination
 - a. Het Europees semester aanvullen met de opvolging van subinflatoire fenomenen
 - b. Een begroting voor de eurozone opstellen en de Bankenuie afronden
 - c. De mobiliteit van werknemers stimuleren
 - d. De mechanismen voor sanctionering van de lidstaten herzien wanneer ze de fundamentele waarden van de Unie niet respecteren

II. DISRUPTIVE EU POLICIES FOR AN INDUSTRIAL REVIVAL IN THE DIGITAL AGE

4. Invest in critical digital assets, technologies, and environments.
 - a. Establish a Universal Right to Learn (URL)
 - b. Deploy a European Youth Entrepreneurship and Coding Programme
 - c. Launch EU Flagship initiatives on most critical technologies and industries

5. Adhere to European humanistic values
 - a. Een Europees observatorium voor bedrijven wat betreft digitale toepassingen en het gebruik van gegevens oprichten
 - b. Create a European Technology and Human Ethical Commission (ETHEC)
 - c. Train citizens on data privacy, consent and usage

6. Vormgeven aan een eengemaakte Europese digitale markt dankzij nieuwe regels voor de internetgiganten

III. A NEW SOCIAL EUROPE

7. Op Europees vlak de duur voor ouderschapsverlof vastleggen op (minstens) 1 maand

8. De rechten op werkloosheidsverzekering overdraagbaar maken binnen de EU zonder beperking in de tijd

9. De negatieve impact beperken van professionele uitwisseling van korte duur tussen lidstaten op de sociale rechten van Europese werknemers

IV. A TRULY EUROPEAN STRATEGY FOR MIGRATION

10. Centraliseer op Europees niveau het beheer en de financiering van de opvangcentra voor asielzoekers

11. Harmoniseer procedures en toekenningsvoorwaarden voor asielzoekers over de ganse Unie

12. Voer een verplicht Europees quotasysteem in voor asielzoekers in functie van de demografische en economische slagkracht van de lidstaten

Met deze voorstellen hopen we dat de vier kwalen die Europa bedreigen - populisme, exclusief nationalisme, toenemende ongelijkheid en economische neergang - plaats zullen kunnen maken voor het tegenovergestelde. De vicieuze cirkel van Europa kan omgevormd worden tot een positieve spiraal, indien we kiezen voor meer Europa. 25 mei 2019 hoeft niet noodzakelijk een fatale dag te worden waarop Europa haar gepaste straf krijgt van de kiezer. Als deze thema's de aandacht krijgen die ze verdienen, dan kunnen de komende verkiezingen een gelukkiger afloop kennen en de burger toelaten om opnieuw aansluiting te vinden bij Europa.

De komende 9 maanden wil de Vrijdaggroep tal van politieke partijen, bewegingen, middenveldorganisaties, denktanks, etc. in zoveel mogelijk lidstaten van de EU ontmoeten. De bedoeling is na te gaan of er voor de geselecteerde thema's en voorstellen een draagvlak bestaat, en hoe de resoluties verder uitgewerkt kunnen worden om dat draagvlak te versterken en zo tot een gedeeld Europees programma te komen voor alle Europeanen. We willen dit document de komende maanden doen leven. Het moet gezien worden als een ontwerp, als een startpunt voor talrijke discussies met een brede waaier aan organisaties, mensen en visies. Als we voldoende tractie vinden, komen we 3 maanden voor de verkiezingen naar buiten met een programma voor alle Europeanen. Dat zal samenvallen met de inwerkingtreding van de Brexit en zal een pijnlijke herinnering zijn hoe belangrijk het is voor ons, Europeanen, om samen in dialoog te kunnen treden.

Inhoudstafel

PG 05 INLEIDING

Een Europees programma: waarom en hoe?

PG 07 I. MODERN EU INSTITUTIONS & DEMOCRACY

1. The people's Union
2. The Parliament's prerogative
3. The value of coordination

PG 13 II. DISRUPTIEF EU-BELEID VOOR EEN INDUSTRIEEL REVEIL IN HET DIGITALE TIJDPERK

1. De kansen van de digitale revolutie
2. Uitdagingen van de digitale revolutie
3. De weg vooruit
4. Investeren in kritieke digitale activa, technologieën en omgevingen
5. Aansluiten bij Europese humanistische waarden
6. Vormgeven aan een eengemaakte Europese digitale markt dankzij nieuwe regels voor de internetgiganten

PG 17 III. A NEW SOCIAL EUROPE

1. Context
2. Uitdagingen
3. Op Europees vlak de minimumduur voor vaderschapsverlof vastleggen op (minstens) 1 maand
4. De rechten op werkloosheidsverzekering overdraagbaar maken binnen de EU zonder beperking van duur
5. De negatieve impact beperken van professionele uitwisselingen van korte duur tussen lidstaten op de sociale rechten van Europese werknemers

PG 20 IV. A TRULY EUROPEAN STRATEGY FOR MIGRATION

1. Context
2. Uitdagingen
3. Een centraal beheer van de centra voor opvang van migranten
4. Een Europees asielstatuut definiëren
5. Een Europese vluchtelingenpolitiek op basis van quota

PG 23 CONCLUSION

Inleiding

EEN EUROPEES PROGRAMMA: WAAROM EN HOE?

Op 25 mei 2019 vinden de volgende Europese verkiezingen plaats. Een alarmerende einddatum voor de Europese instanties. De voorbije vijf jaar heeft zich bij de bevolking een gevoel van mislukking van het Europees project genesteld. Economische crisis, migratiecrisis, Brexit: voor heel wat thema's lijkt Europa niet op de afspraak te zijn geweest. De kloof tussen de voor- en tegenstanders van het Europees project is groter geworden, tot het punt waarop we lijken te maken te hebben met een schizofreen Europa. Eurofielen en eurofoben maken ruzie over immigratie en de economie, terwijl de Europese instanties zich tevreden lijken te stellen met de voortzetting van de lopende zaken, zonder lessen te trekken uit het verleden. Europa wordt voortdurend voorgesteld als bron van alle nationale kwaad, en heeft het ondanks menig poging lastig een bekleivend project uit te dragen. Erger nog: Europa geeft de indruk zelfs geen moeite te doen om diegenen die ze heeft teleurgesteld te overtuigen.

Uit deze alarmerende vaststelling ontstond onze roadmap voor een nieuw Europa. Er moet een einde komen aan de struisvogelpolitiek. Een jaar vóór de verkiezingen willen we een debat openen over Europa dat verder gaat dan de nationale context, waar de Europese vraagstukken maar al te vaak opzijgeschoven worden. Als bijdrage aan dit debat brengen we vier sleutelthema's onder de aandacht – de democratie, asiel en immigratie, sociaal beleid en het industriebeleid van de Europese Unie. Deze vier thema's zijn onderling nauw met elkaar verbonden. De migratiecrisis en de toenemende sociale en economische ongelijkheid hebben het scepticisme bij de burger ten aanzien van Europa vergroot. Voor elk van deze thema's stellen we drie concrete maatregelen voor die dit verdwenen vertrouwen weer moeten herstellen. We willen opnieuw aansluiten bij een inclusieve visie van burgerschap, die steeds de kern vormde van het Europees project, maar die doorheen de jaren op de achtergrond lijkt te zijn verdwenen. Deze visie gaat gepaard met een menselijk en efficiënt asiel- en migratiebeleid, een hernieuwde zin voor solidariteit, en, tot slot, een sterkere economie die openstaat voor de mogelijkheden van de digitale revolutie. Indien Europa slaagt op deze drie niveaus, kan ze

haar credibiliteit bij de burger herwinnen.

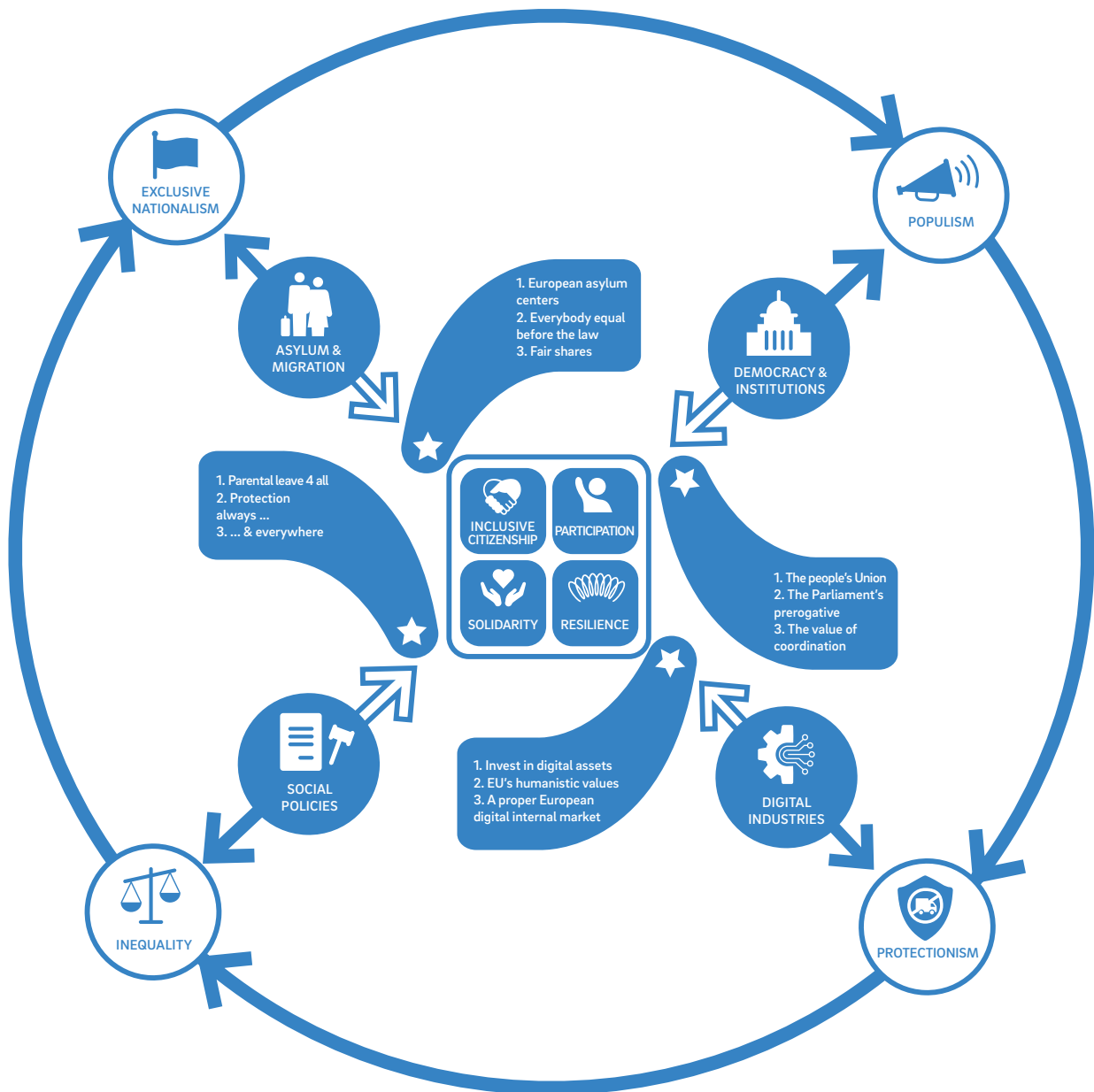
“De vrijdaggroep gaat in Europa de boer op met haar 12-punten plan. De bedoeling is over gans de Unie een draagvlak voor een gemeenschappelijk programma te doen groeien”

Met deze twaalf voorstellen hopen we dat de vier kwalen die Europa bedreigen – populisme, nationalistische uitsluiting, toenemende ongelijkheid en economische neergang – plaats zullen kunnen maken voor het tegenovergestelde. De vicieuze cirkel van Europa kan omgevormd worden tot een positieve spiraal, indien we kiezen voor meer Europa. 25 mei 2019 hoeft niet noodzakelijk een fatale dag te worden waarop Europa haar gepaste straf krijgt van de kiezer. Als deze thema's de aandacht krijgen die ze verdienen, dan kunnen de komende verkiezingen een gelukkiger afloop kennen en de burger toelaten om opnieuw aansluiting te vinden bij de Unie.

De komende 9 maanden wil de Vrijdaggroep tal van politieke partijen, bewegingen, middenveldorganisaties, denktanks, etc. in zoveel mogelijk lidstaten van de EU ontmoeten. De bedoeling is na te gaan of er voor de geselecteerde thema's en voorstellen een draagvlak bestaat, en hoe de resoluties verder uitgewerkt kunnen worden om dat draagvlak te versterken en zo tot een gedeeld Europees programma te komen voor alle Europeanen. We willen dit document de komende maanden doen leven. Het moet gezien worden als een ontwerp, als een startpunt voor talrijke discussies met een brede waaier aan organisaties, mensen en visies. Als we voldoende tractie vinden, komen we 3 maanden voor de verkiezingen naar buiten met een programma voor alle Europeanen. Dat zal samenvallen met de inwerkingtreding van de Brexit en zal een pijnlijke herinnering zijn hoe belangrijk het is voor ons, Europeanen, om samen in dialoog te kunnen treden.

“We denken met onze voorstellen voor meer Europa, een virtueuze Europese dynamiek op gang te trekken”

EEN VIRTUEUZE CIRKEL VOOR EUROPA

BRON: Vrijdaggroep 2018

I. Modern EU institutions & democracy

Aan de Europese Unie moet permanent worden gesleuteld. Haar institutionele structuur evolueert zowel geleidelijk als doorheen de crisissen die ze doormaakt. Deze crisissen leveren mogelijkheden op, die de Unie reeds in het verleden wist te benutten om kwalitatief gezien echte stappen voorwaarts te maken. De nakende Europese verkiezingen zouden, samen met Brexit, een gelegenheid kunnen vormen om de institutionele architectuur van de Unie grondig te herzien. In dit kader identificeren we drie prioritaire domeinen voor hervorming.

1. The people's union

Hoe kunnen we het Europese democratische tekort vullen? Sinds enkele decennia duikt de kwestie op een prangende manier weer op. De toenemende macht van het Europees parlement sinds zijn oprichting in 1952 – zijn directe verkiezingen; zijn aanzienlijk ruimere bevoegdheden – hebben het tij niet kunnen doen keren. Europa blijft voor heel wat burgers een technocratisch leviathan zonder legitimiteit. Voor dit gepercipieerde democratische vacuum bestaat er geen wonderoplossing. Maar er bestaan wel pistes voor verdere democratisering.

A. HET PROJECT VAN DE TRANSNATIONALE LIJSTEN

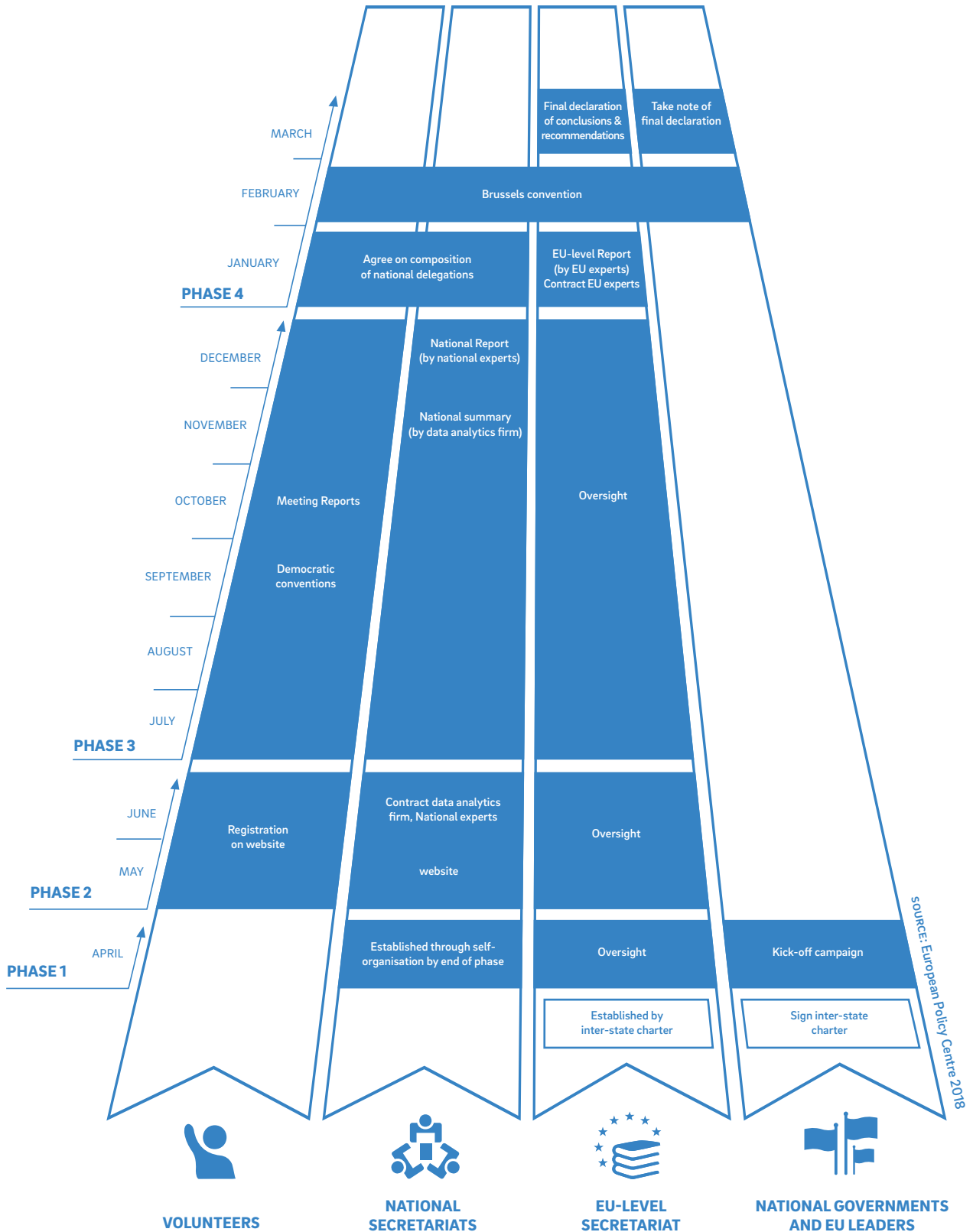
Op 8 februari 2018 sprak het Europees parlement zich, ondanks een gunstig advies door de commissie constitutionele zaken, uit tegen het project van de transnationale lijsten (met 368 stemmen tegenover 274). Ter herinnering: het project van de transnationale lijsten houdt in dat aan elke burger bovenop zijn gebruikelijke stem voor zijn nationale afgevaardigde in het Europees parlement een stem wordt toegekend voor een lijst van afgevaardigden uit verschillende lidstaten, die samengebracht zijn rond eenzelfde politiek project. Het initiatief zou slechts gaan om 27 van de plaatsen die vrijgelaten zijn door het vertrek van

de Britse afgevaardigden. Ondanks deze mislukking blijven we overtuigd van de relevantie van dit initiatief. De kwestie van de transnationale lijsten is immers zelf geen kwestie van meer of minder Europa – een federalistisch excès gericht op het ontwrichten van het Europa van de naties. Het gaat hier wel degelijk over de invoering van een democratisch platform ad hoc, opdat een dergelijk debat over Europa zou gevoerd worden buiten de nationale kaders. Het idee is niet nieuw. We hopen dat het verder zal kunnen uitgewerkt worden.

B. DE DEMOCRATISCHE CONVENTIES

Het idee van de democratische conventies is om in elke lidstaat burgerpanels samen te brengen, waar kan gedebatteerd worden over de toestand van de Unie en over de wensen en vrees voor de Unie. De conclusies van elk debat zullen online worden gepubliceerd, gecentraliseerd per individuele lidstaat, en ze worden op het einde van het proces doorgestuurd aan de Europese instanties. Dit proces zal pluralistisch moeten zijn: noch voor, noch tegen Europa. Dit project vormt een echte oefening in participatieve democratie, die de burgers niet enkel de kans zou geven om zich te uiten, maar die de Europese instanties ook toelaat om beter op de hoogte te zijn van de publieke opinie. Ierland lanceerde dergelijke vormen van burgeroverleg in februari 2018. Deze vinden plaats in universiteiten of binnen verenigingen, en behandelen zeer uiteenlopende thema's zoals werkgelegenheid, investeringen of de impact van de Brexit. Er werd door de Ierse autoriteiten ook een onlineruimte gecreëerd om de burgers die niet ter plaatse kunnen deelnemen aan het debat, de kans te geven om hun ideeën voor te leggen. Het eerste burgerpanel vond dan weer op 17 april plaats bij onze Franse bureaus. Het lijkt ons onontbeerlijk om dergelijke panels ook zo snel mogelijk op te richten in België en in de landen die dit proces nog niet op gang hebben getrokken, en waarbij de overheid hen logistieke steun zou kunnen geven.

AGENDA VOOR DE DEMOCRATISCHE CONVENTIES

C. VERSTERKING VAN HET EUROPEES BURGERINITIATIEF (EBI)

Het EBI, dat erkend is door artikel 11 (4) van het Verdrag over de Europese unie, bestaat sinds 2012. Tot op heden wisten slechts vier initiatieven het miljoen stemmen te verzamelen dat vereist is om te worden onderzocht door de Commissie, en slechts twee initiatieven (op het gebied van consensuele milieukwesties) hebben geleid tot concrete maatregelen door de Commissie. De Commissie legde in september 2017 aan de Europese Raad en aan het Europees Parlement een aantal maatregelen voor om de procedure meer toegankelijk en gemakkelijker te maken. We zijn blij met dit initiatief, maar, net als andere observatoren, zijn we van oordeel dat het EBI niet al zijn vruchten kan afwerpen zolang de Commissie rechter en partij blijft bij het proces, de burgers een kader oplegt voor hun initiatief en de EBI's in laatste instantie onderzoekt. Zoals het Comité van de Regio's recent formuleerde, zijn ook wij van mening dat het aangewezen zou zijn om een ad hoc raad op te richten om de EBI's te onderzoeken, die zou bestaan uit juristen, academici en vertegenwoordigers van de burgermaatschappij. We roepen ook op tot een grotere rol voor het Europees Parlement in dit proces. Het parlement zou bijvoorbeeld audits voor de verantwoordelijken van een EBI kunnen organiseren. Tot slot zijn we overtuigd dat de EBI's die niet het vereiste aantal handtekeningen bijeen krijgen, of die niet slagen om om het even welke andere reden, een uitgebreid antwoord zouden moeten krijgen om niet de indruk te wekken dat hun boodschap volledig genegeerd werd.

2. The Parliament's prerogative

A. AFSCHAFFING VAN HET EXCLUSIEF INITIATIEFRECHT VAN DE COMMISSIE

Binnen de lidstaten wordt het recht om het wetgevend proces te starten gedeeld door de regering en het parlement. Binnen de Europese Unie behoudt de Commissie tot op heden nog steeds het exclusief initiatiefrecht (artikel 17(2) VWEU). Dit alleenrecht werd gematigd door het 'indirect' initiatiefrecht dat aan het Parlement werd toegekend door het Verdrag van Lissabon (artikel 225 VWEU), en dat het Parlement toestaat om de Commissie uit te nodigen om een voorstel in te dienen. Symbolisch gezien houdt het exclusief initiatiefrecht van de Commissie echter de idee in stand dat zij de enige hoedster is van het algemeen belang, terwijl zelfs in de praktijk de procedure van medebeslissing met de Europese Raad (waarin de lidstaten zetelen die boven alles de nationale belangen verdedigen) gangbaar is geworden. Het

behoud van dit alleenrecht houdt de perceptie van technocratische moloch in stand. Het toekennen van een initiatiefrecht aan het parlement zou het gevoel versterken dat het de burgers zijn die, via hun afgevaardigden, de impuls tot het wetgevingsproces geven.

B. HET MEERJARIEN BUDGETTAIR KADER VAN DE EUROPESE UNIE AFSTEMMEN OP DE POLITIEKE CYCLUS

Op dit ogenblik vallen de parlementaire zittingsperiode en de cyclus van het meerjaren budgettair kader (MBK) niet samen (volgende verkiezingen in 2019; huidig MBK 2014-2020). Dit heeft tot gevolg dat bij elke Europese verkiezing het nieuwe parlement, ook al wordt het opgeroepen om deel te nemen aan de goedkeuring van elke jaarlijkse begroting, toch politieke prioriteiten erft die vertaald worden in de cijfers van het lopende MBK. Dit schaadt de zichtbaarheid van de uitgaven van de Unie, en het beleid waarmee deze overeenstemmen. We zijn van oordeel dat beide cycli - politiek en begroting - zouden moeten samenvallen. Elke Europese verkiezing zou op die manier moeten samenvallen met de opmaak en goedkeuring van een nieuw MBK. Dit zou niet enkel toelaten om de procedures te verduidelijken in de ogen van de burger, maar ook om een krachtig politiek signaal te geven tijdens de inhuldiging van het nieuwe parlement.

3. The value of coordination

De eurozone kende een ernstige economische crisis begin jaren 2010, die het falen van economisch goed bestuur binnen de eurozone heeft blootgelegd. De creatie van de eenheidsmunt heeft, de facto, een instrument voor economisch bestuur uit handen genomen van de lidstaten van de eurozone, omdat ze niet meer in staat zullen zijn om hun munt te devalueren tijdens een economische crisis. Dit verlies van monetaire flexibiliteit tussen de lidstaten is enkel mogelijk indien er andere mechanismen voor economische aanpassing bestaan binnen de eurozone. Deze mechanismen waren en blijven grotendeels onvolledig. Hun afwezigheid is echter enkel merkbaar in geval van asymmetrische schokken binnen de eurozone, wat verklaart waarom de crisis van de eurozone zich pas voordeed tien jaar na haar oprichting, als gevolg van de wereldwijde economische crisis van 2008. De relatieve economische rust sinds enkele jaren betekent echter niet dat alle structurele problemen opgelost zijn.

Samengevat: het verdwijnen van het instrument

voor monetaire flexibiliteit, de devaluatie (of herwaardering) van een munt moet vervangen worden door andere aanpassingsmechanismen die kunnen onderverdeeld worden in drie grote categorieën¹:

1. De flexibiliteit van de prijzen en lonen
2. De begrotingsflexibiliteit (solidariteitsmechanismen)
3. De mobiliteit van de productiefactoren (mensen en kapitaal)

Vóór de crisis beschikte de eurozone slechts over een heel klein aantal van deze aanpassingsmechanismen. Binnen elk van deze categorieën werden een zeker aantal hervormingen uitgevoerd, maar er blijft nog heel wat werk, dat gepaard gaat met institutionele hervormingen van de huidige samenstelling van de eurozone.

A. DE FLEXIBILITEIT VAN DE PRIJZEN EN LONEN

Dit is zonder twijfel het alternatieve aanpassingsmechanisme dat het meest gepromoot werd tijdens de crisis in de eurozone. De onmogelijkheid van de landen om tijdens een meer ernstige crisis over te gaan tot devaluatie, werd vervangen door een deflatoire druk op de lonen en prijzen. Het gaat in de eerste plaats om institutionele hervormingen binnen de lidstaten (hervorming van het arbeidsrecht, de wet op het concurrentievermogen, fiscale hervorming om de kosten van arbeid te verlagen, enz.) aangezien deze materies grotendeels waren uitgesloten uit het Europese veld. Ze hebben echter een aanzienlijke invloed gehad op het monetaire beleid omdat deze wijzigingen een deflatoire impact hadden, vooral bij gebrek aan een beleid gericht op de opwaartse flexibiliteit van de prijzen en lonen in de landen die weinig getroffen werden door de crisis.

De institutionele overwegingen op dit niveau houden bijgevolg verband met twee verschillende aspecten:

- Het monetair beleid: Het mandaat van de Europese Centrale Bank beperkt zich officieel strikt tot een doelstelling van prijsstabiliteit. De interpretatie van dit mandaat vertaalt zich vandaag in een doelstelling van het behalen van een inflatie op middellange termijn "onder, maar dicht bij de 2%". Men kan zich vragen stellen bij de definitie van deze doelstelling, in het bijzonder omdat de ECB er de voorbije 5 jaar niet in geslaagd is haar eigen doelstelling te halen. De combinatie tussen een Centrale Bank waarvan het DNA een anti-inflatoire bias heeft, en een macro-economisch beleid dat de neerwaartse flexibiliteit van de prijzen en lonen in geval van asymmetrische schok promoot,

verhoogt aanzienlijk de structurele risico's van deflatie binnen de eurozone.

- De macro-economische coördinatie: Sinds de crisis in de eurozone werd een mechanisme voor opvolging door de Europese Commissie (en mogelijk sancties) van het economisch beleid van de lidstaten ingevoerd. Het concept van dit beleid omvat precies de opvolging van macro-economische onevenwichtigheden, in al hun facetten (dus ook van de landen met surplussen). Dit zogenaamde Europees semester aanvullen met de opvolging van subinflatoire fenomenen wat de lonen en prijzen betreft om de aanpassing niet enkel te beperken tot de dalingen, lijkt wenselijk.

B. BEGROTINGSFLEXIBILITEIT (MECHANISME VAN BEGROTINGSOLIDARITEIT)

Indien een deel van de eurozone getroffen wordt door een economische crisis en een ander deel niet, dan kunnen mechanismen waardoor begrotingsmiddelen worden overgedragen naar de getroffen regio's een compenserende rol vervullen, met dezelfde kracht als een devaluatie.

Alleen, de creatie van een begroting voor de Eurozone kan enkel indien een passend antwoord gevonden wordt op de volgende 3 vragen:

- Op micro-economisch vlak: Met welk beleid zou deze samenvoeging van begroting moeten gerealiseerd worden? Men moet vermijden dat een mechanisme voor macro-economische balancering leidt tot micro-economische inefficiëntie, met name overdrachten met een negatieve economische impact (bijvoorbeeld: een eenvoudige verhoging van de werkloosheidsuitkeringen in een land die leidt tot een daling van de stimulering van de werkgelegenheid). Eén van de meest coherente beleidslijnen zou onvermijdelijk het tewerkstellings en opleidingsbeleid zijn.
- Op macro-economisch vlak: Het risico is groot, om duidelijke redenen, dat men bedragen samenvoegt die te klein zijn om een waarneembare macro-economische impact te hebben. Het gevaar bestaat dus dat men het overheidsbeleid (zie hierboven) nog complexer maakt zonder dat dit een oplossing vormt voor de macro-economische stabiliteit van de eurozone.
- Wat het politiek evenwicht betreft: Een mechanisme voor budgettaire consolidatie dat gericht is op het stabiliseren van de eurozone in geval van asymmetrische schokken zou zich niet moeten vertalen in een permanente overdracht van begrotingsmiddelen van bepaalde landen

naar andere. Het zou hier dus niet meer gaan om een mechanisme van macro-economische stabilisering, maar over een beleid voor economische herverdeling binnen de eurozone. Het is belangrijk om verwarring tussen deze beide concepten te vermijden. Het moet dus mogelijk zijn om mechanismen voor aanpassing van de begroting in te voeren zonder daarvoor permanente en eenzijdige overdracht van begrotingsmiddelen van

lidstaten naar andere lidstaten te creëren, wat waarschijnlijk zal te maken krijgen met sterke politieke tegenkanting. Tot op heden kent de Europese Unie een semi-mislukking in dit opzicht, want het zogenaamde cohesiebeleid (Europese structuurfondsen) is er, hoewel het in heel wat gevallen een inhaalbeweging mogelijk maakte, niet in geslaagd om de begrotingsstromen te keren (met de beruchte uitzondering van Ierland).

Het specifieke geval van de Bankenunie

De problematiek van de samenvoeging van begroting heeft ook een bankluik in het kader van een monetaire zone. Naast het verlies van de mogelijkheid tot devaluatie van zijn munt in geval van asymmetrische economische crisis, verliest een staat ook zijn monetaire macht en vergroot tegelijk zijn risico om zijn overheidsschuld niet te kunnen aflossen (vroeger was er steeds de mogelijkheid om de centrale bank van het land te verplichten tot het creëren van geld om zijn schuld af te kopen). Echter, de belangrijkste houders van staatsobligaties zijn meestal de banken die actief zijn binnen dit land zelf. Dit leidt tot een situatie die snel kan omslaan in een economische ramp in een land getroffen door een economische crisis binnen een gemeenschappelijke monetaire zone als gevolg van het volgende domino-effect:

BANKENCRISIS

- **Verhoging van het wanbetalingspercentage van de bedrijven en de gezinnen**
- **Verlies op de waarde van de staatsobligaties**

BEGROTINGSKRISIS

- **Verhoging van het begrotingstekort omwille van een daling van de inkomsten en een stijging van de uitgaven**
- **Stijging van de schuldenlast omwille van de noodzaak van een reddingsoperatie van de banken**

Omdat een bank geen bedrijf is zoals een ander, is de mogelijkheid om banken failliet te laten gaan vrij beperkt, want dit zou leiden tot verlies voor alle depositanten bij deze banken.

De oplossing ligt in de invoering van een Bankenunie op Europees vlak die uit meerdere luiken bestaat:

- De overdracht van de verantwoordelijkheid naar het Europees niveau door het toezicht op de banken toe te vertrouwen aan de Europese Centrale Bank in plaats van aan de nationale regulatoren;
- De daarop volgende overdracht van de begrotingsverantwoordelijkheid in geval van wanbetaling van een bank op Europees vlak.

Deze belangrijke hervormingen werden reeds in gang gezet aangezien het toezicht op de grote banken voortaan in handen is van de ECB. De begrotingsverantwoordelijkheid blijft echter voor het ogenblik behouden op nationaal vlak ondanks de voorstellen om deze geleidelijk over te hevelen naar Europa. Deze samenvoeging van begroting bestaat uit twee luiken:

- De eerste fase is gericht op de gedeeltelijke of volledige samenvoeging van de deposito's, die verzekeringspremies zijn die door de banken (op nationaal vlak) gestort worden in geval van faillissement van één van hen;
- De tweede fase is gericht op de invoering, in geval van wanbetaling van een bank en van onvoldoende depositowaarborg, van een samenvoeging van begroting (fiscal back-stop) om de kosten van herkapitalisering van de bank te voorkomen.

De terughoudendheid voor deze samenvoeging vloeit voort uit het feit dat de verantwoordelijkheid van toezicht op Europees vlak slechts zeer recent is en dat de eventuele kosten van een herkapitalisering op dit moment nog steeds het resultaat zijn van een gebrek aan nationaal toezicht. De invoering van deze samenvoeging kan dus slechts geleidelijk gebeuren en met betrekking tot de verantwoordelijkheid voor het gebrek.

C. DE MOBILITEIT VAN DE WERKNEMERS

De derde grote flexibiliteit die de starheid van een eenheidsmunt kan compenseren is de mobiliteit van de zogenaamde productiefactoren binnen de gemeenschappelijke zone. Met andere woorden, wanneer in een land of een deel van de monetaire unie een economische crisis uitbreekt, is de beste oplossing voor de burgers van dat land het recht en de mogelijkheid om naar een deel te gaan waar de economische toestand beter is. Toch blijft de persoonlijke mobiliteit in Europa beperkt. Ter vergelijking, volgens sommige studies zou de mobiliteit tussen de staten in de Verenigde Staten nog tien keer groter zijn dan in de Europese Unie. Een aantal Europese initiatieven hebben betrekking op deze problematiek (Erasmus, overdraagbaarheid van rechten enz.) maar de inspanningen zijn klaarblijkelijk te bescheiden om de mobiliteit wezenlijk te doen toenemen. In het gedeelte over het Europese sociale beleid worden enkele suggesties in dit verband verder uitgewerkt.

D. DE BESCHERMING VAN DE GRONDWAARDEN VAN DE UNIE

De Europese Unie is meer dan een eengemaakte markt. Het integratieproject dat ze gestalte wil geven is niet louter commercieel en economisch. De Unie vormt ook een politieke gemeenschap. Ze staat voor een bepaald maatschappelijk model en steunt op een sokkel van gemeenschappelijke waarden – haar politieke en grondwettelijke DNA – die nu expliciet opgenomen zijn in de Europese verdragen: de democratie, de rechtsstaat en het respect van de mensenrechten (Artikel 2 van het Verdrag van de Europese Unie). De eerbied voor deze waarden is niet alleen een voorwaarde voor het lidmaatschap maar ook een doorlopend engagement. De Unie moet kunnen optreden wanneer een van haar lidstaten de grondwaarden in het gedrang brengt. Dat is lange tijd een theoretisch vraagstuk geweest, maar nu stelt het zich in zeer concrete termen. In verscheidene lidstaten zien we immers dat de klassieke modellen van de liberale democratie in naam van het soevereiniteitsprincipe ter discussie worden gesteld en dat de traditionele oppositionele machten (rechtspraak, pers en maatschappelijk middenveld) openlijk worden aangevallen. Deze

situatie, die vaak als een crisis van de rechtsstaat wordt bestempeld, moet ons doen nadenken over de rol van de EU in de bescherming van haar grondwaarden en over de modaliteiten van haar optreden in dit kader.

Eerst en vooral willen wij nogmaals bevestigen wat in veel opzichten evident lijkt: de Unie moet in deze problematiek een rol spelen en mag die niet vanuit een zuiver intergouvernementele logica aan de lidstaten overlaten. Niet alleen omdat haar juridische bevoegdheid expliciet vaststaat, maar ook omdat ze er de politieke legitimiteit voor bezit. De context van een dergelijke interventie is uiteraard delicaat, want de vraag van de bescherming van de gemeenschappelijke waarden stelt zich meestal in domeinen die nog altijd exclusief nationaal zijn (de institutionele structuur, de territoriale organisatie...). De Unie moet dus in haar optreden bepaalde elementaire principes van proportionaliteit, subsidiariteit en eerbied voor de nationale soevereiniteit naleven. In het kader van de bevordering en bescherming van haar grondwaarden moet ze bovendien haar eenheid, integriteit en interne dialoog garanderen.

Wat de actiemiddelen van de Unie betreft, heeft het sanctioneringsmechanisme dat de verdragen momenteel voorzien – het beruchte Artikel 7 van het Verdrag van de Europese Unie – in het geval van Hongarije en Polen al zijn beperkingen aangetoond. De voornaamste beperkingen houden verband met de intergouvernementele aard van het mechanisme, de overheersende rol die de Raad erin speelt en de natuurlijke neiging van de lidstaten om elkaar voor politieke redenen in te dekken. In dit kader menen wij dat het mechanisme aan herziening toe is. Enerzijds door af te stappen van de unanieme goedkeuring die momenteel nodig is om het toe te passen: de overgang naar een gekwalificeerde meerderheid lijkt ons gepast. Anderzijds door de Europese Commissie – de instelling die belast is met de bevordering en de verdediging van de Europese belangen (en waarden) – de bevoegdheid te geven om, eventueel met de steun van het Hof van Justitie van de Europese Unie, autonoom op te treden, in het bijzonder in de eerste stadia van de procedure. In dit verband lijken de benutting van alle mogelijke actiemiddelen, met inbegrip van financiële maatregelen via de invoering van voorwaardelijke steun ons volledig wenselijk.

II. Disruptief EU-beleid voor een industrieel reveil in het digitale tijdperk

1. De kansen van de digitale revolutie

Digitalisering en automatisering zijn essentieel voor de groei van Europa, maar hebben belangrijke sociale gevolgen. De digitale revolutie zal de Europese samenleving en economie de komende jaren transformeren en fundamentele vragen doen rijzen over hoe ondernemingen, overheden en andere organisaties zichzelf kunnen heruitvinden om in te spelen op de menselijke behoeften en te beantwoorden aan de waarden waarnaar de Europeanen streven. De digitale revolutie biedt Europa tal van kansen en is van essentieel belang voor de toekomstige economische groei en het vermogen van het continent om de demografische verandering te compenseren. In het geval van Duitsland bijvoorbeeld zou een vroege invoering van de automatisering tegen 2030 2,4 procentpunten kunnen toevoegen aan de jaarlijkse bbp-groei per capita – aanzienlijk meer dan de verwachte jaarlijkse afname van 0,6 procentpunten door de vergrijzing.

2. Uitdagingen van de digitale revolutie

Europa zal snel moeten handelen indien het munt wil slaan uit de economische voordelen van de nieuwe technologieën. Wat de ontwikkeling van digitale tools en vaardigheden betreft die noodzakelijk zijn voor toekomstig succes, blijven tal van Europese bedrijven en landen niet alleen achterhinken op de VS, maar ook steeds vaker op China. Nu al zou ongeveer de helft van de werkuren

kunnen worden geautomatiseerd door middel van de huidige technologie, die de productiviteitsgroei ondersteunt. Wereldwijd zal ongeveer 35% van de vaardigheden en kwalificaties die in de verschillende industriële sectoren worden vereist tegen 2030 veranderen door de automatisering.

De Europese burgers zijn bang voor wat de digitale transformatie voor hun toekomst kan betekenen. In de meeste bevroegde Europese landen is minder dan de helft van de generatie van vijftigplussers ervan overtuigd dat kinderen het financieel beter zullen hebben dan hun ouders, hoewel jongeren positiever zijn. Bijna drie vierde van alle Europeanen verwacht dat de technologie meer banen zal doen verdwijnen dan dat ze er creëert, en minder dan de helft is ervan overtuigd dat ze over voldoende digitale vaardigheden beschikken om hun baan te kunnen blijven uitvoeren.

Die bezorgdheden zijn terecht. Met name voor wie over minder vaardigheden beschikt of laaggeschoold is, zullen de gevolgen hard aankomen. De ongelijkheden nemen mogelijk nog verder toe omdat tal van platformen een “winner-takes-all”-dynamiek hebben, zodat individuen en organisaties die de digitale transformatie aanvoeren, nog grotere rijkdom kunnen vergaren. Daarnaast zal het ontstaan van exponentieel groeiende innovatie zoals kunstmatige intelligentie een nooit geziene wedren op kennis en talent veroorzaken, omdat die de neiging hebben zich snel te verenigen en te concentreren, zodat de reeds bestaande vaardighedenkloof nog zal toenemen.

3. De weg vooruit

We moeten dan ook het noodzakelijke ecosysteem voor Europa creëren om de digitale transformatie te aanvaarden en erop te anticiperen. Het Europa van onze kinderen moet wereldwijd vooroplopen in de ontwikkeling van nieuwe technologieën en de maximalisering van de impact ervan op welzijn, economische groei, innovatie en jobcreatie door middel van investeringen en levenslang leren. Dit nieuwe Europese sociale contract moet ervoor zorgen dat alle burgers participeren aan en vertrouwen hebben in een veilige digitale samenleving, die de fundamentele vrijheden en waarden respecteert en sociale en fiscale regelingen uitwerkt die zijn aangepast aan de digitale economie. Europa kan die ambitie waarmaken indien het drie pijlers volgt. Voor elke pijler stellen we een aantal maatregelen voor ter aanvulling op de bestaande Europese initiatieven

rond levenslang leren, databescherming, fiscaliteit, welzijn en mededingingsbeleid.

4. Investeren in kritieke digitale activa, technologieën en omgevingen

Europa moet het onderzoek naar en de grootschalige investeringen in technologieën die groei stimuleren en de samenleving ten goede komen voortzetten, en omgeving creëren waarin gedigitaliseerde en digitale ondernemingen kunnen ontstaan, groeien en gedijen. Het moet investeren in zijn mensen, zodat die vaardigheden kunnen verwerven en de meest geavanceerde innovaties tot leven kunnen brengen.

Universeel Recht op Leren: een operationalisering

Het Universele Recht om te Leren (URL). Er zijn aanzienlijke investeringen door de private en overheidssector nodig om voor de mens specifieke vaardigheden, zoals creativiteit en interactie met anderen, maar ook ondernemings- en technologische vaardigheden te ontwikkelen. Om die investeringen aan te moedigen, zou Europa een nieuw systeem voor het Universeel Recht op Leren kunnen invoeren: de Europese Unie zou alle volwassen burgers als onderdeel van een nieuw sociaal contract jaarlijks URL-tokens kunnen aanbieden die kunnen worden ingeruild tegen vaardigheidentraining. Die opleiding kan bij tal van aanbieders worden gevolgd – een onderwijsinstelling, onderneming of individu, in elk Europees land of online. Het URL-systeem zou uiteindelijk door de ondernemingen worden betaald, via een systeem dat geïnspireerd is op de CO2-taks: elke werkgever krijgt een jaarlijks opleidingsquota opgelegd, en moet hetzij het vastgestelde aantal ingewisselde tokens terugbezorgen, hetzij een bepaald bedrag betalen. Werknemers kunnen ervoor kiezen om zelf opleidingen aan te bieden of om tokens aan te kopen bij andere werknemers. De inlossing en verhandeling van tokens kan worden getraceerd en gecontroleerd door middel van blockchain. Om ervoor te zorgen dat de opleidingen zoveel mogelijk een economisch nut nastreven, kunnen de belastinggegevens worden gebruikt om opleiders van wie de studenten na de opleiding de hoogste gemiddelde loonstijging optekenen, te belonen.

Het URL-systeem maakt van levenslang leren de maatschappelijke norm en zet individuen ertoe aan meer te investeren in de ontwikkeling van hun vaardigheden. Het zou ondernemingen er tevens toe aanzetten om personen die geen werknemer zijn een opleiding aan te bieden die doorgaans alleen aan werknemers wordt aangeboden: dat komt de onderneming ten goede doordat er op die manier een toevoerkanaal voor potentiële nieuwe werknemers wordt gecreëerd. Tegelijkertijd wordt de sociale ongelijkheid aangepakt door de toegang tot kwaliteitsvolle opleiding met reële arbeidsrelevantie te verruimen. Beleidsmakers zouden dit programma moeten opnemen in het bestaande opleidingssysteem, bijvoorbeeld door universiteiten en vakscholen te betrekken als opleidingverstrekkers, en het financiële kostenplaatje dat ermee gepaard gaat voor Europese ondernemingen te beheersen door middel van fiscale stimuli. Het programma vereist tevens strikte mechanismen voor kwaliteitscontrole, met eventuele controles via blockchain, EU-regelgeving en de nauwgezette opvolging van de resultaten van bijscholing, zodat kan worden gewaarborgd dat er relevante vaardigheden worden aangeleerd.

A. EEN UNIVERSEEL RECHT OP LEREN (URL)

De burgers moeten zich voortdurend bijscholen om te kunnen participeren aan de fluïde arbeidsmarkt van de digitale economie: digitale vaardigheden, ondernemerschap, emotionele en sociale vaardigheden die moeilijk kunnen worden geautomatiseerd. We hebben dan ook een pan-Europees engagement voor levenslang leren voor alle werknemers nodig, waarbij regeringen, ondernemingen, de civiele samenleving en individuen een collectieve verantwoordelijkheid opnemen. Bijscholing sluit aan bij Europa's reeds bestaande engagementen op het vlak van onderwijs, zoals het Erasmusprogramma, en moet een basisonderdeel zijn van een humanistische economie. Ook gestandaardiseerde beroepskwalificaties moeten deel uitmaken van deze strategie.

B. INVOEREN VAN EEN EUROPEES PROGRAMMA VOOR ONDERNEMERSCHAP BIJ JONGEREN

Programma's zoals Erasmus+, eTwinning, de visie op een Europese onderwijsruimte en Erasmus voor jonge ondernemers stimuleren onderwijs- en zakelijke uitwisseling tussen verschillende Europese landen. Europese studenten zouden echter voordeel halen uit verdere mogelijkheden om kennis te maken met cultuuroverschrijdend werken, digitale vaardigheden te verwerven en onlinetools te gebruiken om samen te werken. Een nieuw Europees programma voor jonge ondernemers zou een veel breder bereik en een bredere draagwijdte kunnen krijgen door elke leerling van 16 jaar of ouder de kans te bieden ondernemingsvaardigheden te verwerven en te gebruiken om samen te werken aan een project, idealiter met leeftijdsgenoten in andere landen. De beste projecten kunnen bekroond worden. Het programma zou een kruisbestuiving van studenten en ondernemingen teweeg kunnen brengen en de Europese jeugd een gezonde benadering van ondernemerschap en risicobereidheid kunnen bijbrengen. Er zou een nieuw Europees Coderingsprogramma kunnen worden ontwikkeld om studenten de kans te bieden 3 maanden lang bij een Europese partnerinstelling een nieuwe programmeertaal te leren, tijdens de zomer bijvoorbeeld. In het verlengde van het Erasmusprogramma zou het digitale vaardigheden bij studenten kunnen stimuleren en tot een uitwisseling van digitale kennis in alle Europese landen kunnen leiden.

C. INVOEREN VAN EUROPESE VLAGGENSHIPINITIATIEVEN ROND DE MEEST KRITIEKE TECHNOLOGIEËN EN INDUSTRIËN

Hoewel initiatieven als Horizon 2020, de European Innovation Council pilot en EuroHPC een welkome start zijn, hebben toonaangevende bedrijven op het vlak van veelbelovende technologieën het in Europa nog steeds moeilijker dan elders om groeikapitaal te vinden. Onlangs nog deed de Europese Commissie een oproep voor een kapitaalinjectie van 30 miljard euro in onderzoek en innovatie op het vlak van artificiële intelligentie, uit bezorgdheid dat de EU de duimen moet leggen tegen China en de VS. Daarnaast wil de commissie graag dat onderzoekers zich toeleggen op domeinen als gezondheid, transport en landbouw. In samenwerking met de industriesector moet de Europese Commissie vlaggenschipinitiatieven vormgeven, om zo beleidsacties en overheidsfinanciering op het vlak van deze technologieën en industrieën, die jobs kunnen creëren en het Europese welzijn een boost kunnen geven, op elkaar af te stemmen. Een eerste hefboom is de versterking van een Europees fonds voor risicokapitaal ter ondersteuning van startups die reeds een aanzienlijke omvang hebben. Op die manier hoeven die digitale ventures niet naar het buitenland te verhuizen door een tekort aan financiering, wat typisch is voor SeriesB-financiering. Als extra manier om kapitaal beschikbaar te stellen voor nieuwe bedrijven zou Europa gebruik kunnen maken van overheidsopdrachten. Zo zouden een aantal van de Europese budgetten voor gezondheidszorg kunnen worden gecombineerd om een grootschalige investering in digitale oplossingen te stimuleren en zo de kwaliteit en kostprijs van de gezondheidszorg te verbeteren. Gemeenten zouden ook samen kunnen investeren in de ontwikkeling van digitaal vervoer. Tot slot is een goede coördinatie tussen de verschillende afdelingen van de Europese Commissie essentieel bij het realiseren van een zo'n ambitieus programma. De aanstelling van een commissaris voor een digitaal Europa zou een stap in de goede richting zijn.

5. Aansluiten bij Europese humanistische waarden

A. EEN EUROPEES OBSERVATORIUM VOOR DIGITALE ONDERNEMINGEN EN HET GEBRUIK VAN GEGEVENS OPRICHTEN

De privacy van gegevens en de manier waarop burgers die kunnen vrijwaren, was de afgelopen maanden en jaren een brandend actueel thema na tal van privacyschendingen, lekken en vermoedens inzake misbruik van gegevens. Uit de voorbeelden van inbreuken op persoonsgegevens, zoals Cambridge Analytica, Yahoo, eBay en JP Morgan, blijkt duidelijk hoe de burger steeds kwetsbaarder wordt in de digitale wereld. Een Europees

observatorium voor digitale ondernemingen en datagebruik zou een nieuw kader voor dataprivacy kunnen definiëren en bepalen hoe dat realistisch kan worden geïmplementeerd, en tevens de rol van waakhond spelen bij inbreuken op de gegevensbescherming. Het observatorium zou de bestaande Europese inspanningen op het vlak van de bescherming van persoonsgegevens kunnen aanvullen, waarvan de General Data Protection Regulation (GDPR) een eerste stap is. Het kan de beleidsmakers adviseren over welke data vrij toegankelijk moeten zijn, en in welke gevallen ze beter niet voor commercieel gebruik beschikbaar worden gemaakt. Een tweede stap kan erin bestaan na te gaan hoe gegevens op een veilige en wettelijke manier kunnen worden bewaard, doorgaans door samen te werken met grote digitale spelers. Tot slot moet de Europese Commissie de lancering van private producten en diensten voor privacybescherming blijven ondersteunen.

B. EEN EUROPESE TECHNOLOGISCHE EN HUMANE ETHISCHE COMMISSIE (EUROPEAN TECHNOLOGY AND HUMAN ETHICAL COMMISSION - ETHEC)

De snelle innovatie in domeinen als kunstmatige intelligentie, drones, zelfrijdende auto's, het Internet of Things (IoT) en CRISPR/Cas9-technologie voor het bewerken van genen, houdt nieuwe bedreigingen in voor de mensenrechten en menselijke waardigheid, maar tevens nieuwe kansen om die te beschermen. Machines nemen steeds vaker ethische beslissingen die een invloed hebben op het menselijke leven, en we moeten dan ook nadenken over hoe technologische en organisatorische innovatie kan bijdragen aan individueel en collectief welzijn om zo tot een nieuw sociaal contract te komen. De Europese instellingen en lidstaten zouden een nieuwe instelling met verschillende stakeholders kunnen oprichten – de Europese technologische en humane ethische commissie (ETHEC) – die moet anticiperen op bedreigingen en kansen en op de toekomst gerichte ethische principes moet formuleren, methodologieën invoeren voor het evalueren van de interactie tussen mens en technologie in organisaties en ondernemingen en richtlijnen om ze te verbeteren, en experimentele programma's met verschillende stakeholders beheren om bewijs te genereren rond oplossingen. Het zou tevens het Europees observatorium voor digitale ondernemingen en datagebruik omvatten.

ETHEC zou kunnen vertrekken van organisaties die dergelijk werk reeds deels op nationaal en pan-Europees niveau uitvoeren en ze

ondersteunen, zoals de Duitse Ethikkommission für automatisiertes und vernetztes Fahren en multistakeholder-initiatieven zoals het Partnership on AI. ETHEC zou bestaan uit burgers, ondernemingen en andere belanghebbenden, waardoor Europa als eerste de mens centraal plaatst in het digitale tijdperk. ETHEC zou de Europese beleidsmakers kunnen adviseren, maar tevens een internationaal verdrag rond AI kunnen voorstellen – in de lijn van een non-proliferatieverdrag – om de potentiële risico's te beperken van negatieve grensoverschrijdende gevolgen van krachtige AI die in de toekomst mogelijk wordt gecreëerd.

C. BURGERS OPLEIDEN IN DATAPRIVACY, INSTEMMING EN GEBRUIK

Uit recente studies is gebleken dat 1 burger op 2 in het VK niet op de hoogte is van zijn rechten inzake databescherming. Elke dag stemmen miljoenen burgers in met het gebruik van hun data zonder dat ze de exacte draagwijdte en omvang kennen van hun gegevens die zullen worden gebruikt en gedeeld. Terwijl GDPR de manier verandert waarop data worden verzameld, opgeslagen en gebruikt, moeten de burgers beter op de hoogte worden gebracht van hun rechten op het vlak van dataprivacy. Een korte module, in de vorm van een video bijvoorbeeld, die via lokale overheden, werkgevers en direct-marketingcampagnes door de Europese Commissie kan worden verspreid, kan de kennis van de burgers bijschaven en hen helpen voorzichter om te gaan met hun dataprivacy.

6. Vormgeven aan een eengemaakte Europese digitale markt dankzij nieuwe regels voor de internetgiganten

Europa moet ervoor zorgen dat de technologie de mens ten goede komt en de Europese waarden en het sociale contract in acht neemt. Daaronder vallen open vragen over privacy en gegevensbescherming, maar ook de ethische en juridische principes die aan de basis liggen van nieuwe technologieën en de gevolgen ervan op de samenleving. Het gaat tevens om welzijn en fiscaliteit. Europa moet de bestaande inspanningen om een nieuw sociaal contract op te stellen versterken, met inbegrip van fiscale regels die ervoor zorgen dat ondernemingen een correct aandeel betalen, evenals sociale-zekerheidsvoorzieningen en arbeidsregelgeving waardoor burgers niet in de kou blijven staan.

III. A new social Europe

1. Context

Krachtens Artikel 3 van het Verdrag van de Europese Unie heeft de Unie als doel de vrede, haar waarden en het welzijn van haar volkeren te bevorderen, bijvoorbeeld door sociale uitsluiting en discriminatie te bestrijden en sociale rechtvaardigheid en bescherming, de gelijkheid van vrouwen en mannen, de solidariteit tussen generaties en de bescherming van de rechten van het kind te bevorderen. Daarnaast moet de Unie volgens artikel 9 van het Verdrag over de werking van de Europese Unie, bij de bepaling en de uitvoering van haar beleid en optreden rekening houden met de eisen in verband met de bevordering van een hoog niveau van werkgelegenheid, de waarborging van een adequate sociale bescherming, de bestrijding van sociale uitsluiting alsmede een hoog niveau van onderwijs, opleiding en bescherming van de menselijke gezondheid.

Op de Sociale Top van 17 november 2017 in Göteborg kondigden het Europees Parlement, de Raad en de Commissie bijgevolg de Europese Pijler van Sociale Rechten af. Het betreft een geheel van 20 essentiële principes en rechten die de Europese Unie rechtvaardige en goed werkende arbeidsmarkten en sociale beschermingsstelsels moeten geven.

Centraal in de Europese Pijler staan de verschillende principes van de toegang tot het werk:

- Het recht op actieve ondersteuning bij het vinden van werk, met de verduidelijking "Iedereen die van baan wisselt, heeft recht op overdracht van opgebouwde sociale en

opleidingsrechten". (Artikel 04 van de Pijler)

- Het recht op veilige en flexibele werkgelegenheid, met de vermelding "Arbeidsmobiliteit wordt vergemakkelijkt". (Artikel 05 van de Pijler)

De Pijler van Sociale Rechten erkent ook het recht op het evenwicht tussen werk en privéleven: "Ouders en mensen met zorgtaken hebben recht op geschikte vormen van verlof, flexibele werkregelingen en toegang tot zorgvoorzieningen. Vrouwen en mannen hebben gelijke toegang tot speciale vormen van verlof om hun zorgtaken te kunnen vervullen en worden aangemoedigd daar op een evenwichtige manier gebruik van te maken".

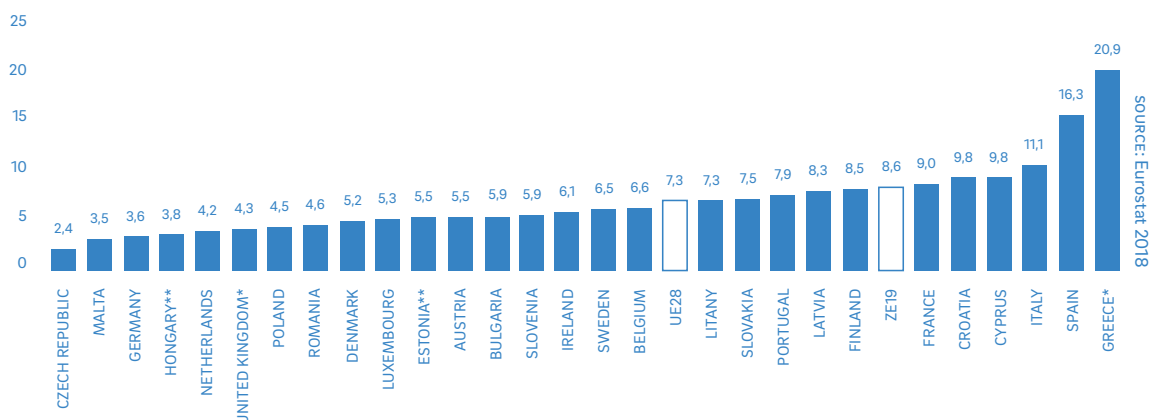
Om ze afdwingbaar te maken, vereisen deze rechten echter volgens considerans 14 van de Pijler concrete maatregelen of wetgeving die op het passende niveau moeten worden vastgesteld, ofwel door de lidstaten, ofwel door de Unie zelf, "binnen hun respectieve bevoegdheden" en "in overeenstemming met de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid" (considerans 17 van de Pijler).

2. Uitdagingen

Concreet verschillen de opportuniteiten in termen van toegang tot werk van goede kwaliteit nog altijd sterk tussen de Europese burgers naargelang hun land van herkomst of verblijf. De lidstaten van de Europese Unie hebben immers extreem verschillende werkloosheidscijfers (Eurostat, persbericht 34/2018 – 1 maart 2018):

AGENDA FOR THE DEMOCRATIC CONVENTIONS

* NOVEMBER 2017 ** DECEMBER 2017

Wat het evenwicht tussen privéleven en werk betreft, merkt de Europese Commissie het volgende op: "In 2015 bedroeg de arbeidsparticipatie van vrouwen (20-64 jaar) 64,3 % en die van mannen 75,9 %. **Het verschil in arbeidsparticipatie tussen vrouwen en mannen** is het meest uitgesproken bij ouders en andere mensen met zorgtaken. In 2015 lag de arbeidsparticipatie van vrouwen met één kind jonger dan zes jaar gemiddeld bijna 9 % lager dan die van vrouwen zonder jonge kinderen; in sommige landen loopt dit verschil op tot meer dan 30 %. Evenzo nemen vrouwen vaker dan mannen de rol op zich van mantelzorgver voor oudere of zorgbehoevende familieleden. Ook werken vrouwen veel vaker deeltijds wegens zorgtaken. Dit draagt aanzienlijk bij aan het **loonverschil tussen vrouwen en mannen** (in sommige lidstaten maar liefst 28 %), dat zich tijdens de loopbaan ontwikkelt tot een **pensioenverschil** (gemiddeld 40 % in de EU) en voor vrouwen tot een hoger risico van armoede en sociale uitsluiting leidt, vooral op hogere leeftijd. Uit prognoses blijkt dat bovenstaande problemen onvoldoende zullen worden aangepakt als geen maatregelen worden getroffen op EU-niveau. Naar verwachting zal het verschil in arbeidsparticipatie in 2055 nog steeds 9 procentpunten bedragen." (Motivering van het Voorstel van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers).

Wij stellen daarom de drie volgende hervormingen voor om alle Europese burgers, ongeacht hun gender of nationale afkomst, te laten genieten van het Europese sociale model dat door de Pijler van Sociale Rechten wordt bekrachtigd.

3. Op Europees vlak de minimumduur voor vaderschapsverlof vastleggen op (minstens) 1 maand

Wij waarderen het eerste wetgevende initiatief van de Europese Commissie voor de toepassing van de Pijler, met de indiening op 26 april 2017 van een Voorstel van richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers. Dit voorstel van richtlijn wil de toegang van de vrouwen tot de arbeidsmarkt vergemakkelijken door de mannen meer mogelijkheden te geven om hun deel van de gezinsverantwoordelijkheden op te nemen. De beslissing om het vorige voorstel van richtlijn in te trekken, dat uitsluitend betrekking had op het moederschapsverlof, en het vraagstuk van

de gelijkheid tussen vrouwen en mannen en de toegang tot het werk van de vrouwen globaal te beschouwen, ook rekening houdend met de (geringe) mogelijkheid van participatie van de mannen in de gezinsverantwoordelijkheden, lijkt ons een uitstekende zaak. Wij menen evenwel dat het voorstel van de Commissie om in alle lidstaten van de Europese Unie een vaderschapsverlof van (minstens) 10 dagen op te leggen niet ver genoeg gaat.

De Europese Commissie stelt voor een recht op vaderschapsverlof in te voeren, want "in het geheel van de Europese Unie krijgen vrouwen en mannen momenteel niet dezelfde mogelijkheden om verlof te nemen wanneer een kind geboren wordt. Het recht van de Unie voorziet minimale normen voor vrouwen die moederschapsverlof nemen maar er bestaat geen recht op vaderschapsverlof op Europese schaal. Dit leidt tot een ongelijke verdeling tussen de ouders van het werk en de tijd die aan de kinderen worden gewijd, waarbij de mannen geen kans krijgen om tijd met hun baby door te brengen. Het vaderschapsverlof draagt bij tot het ontstaan van een eerste hechte band tussen het kind en zijn vader en heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van het kind" (Europese Commissie, Informatiefiche over de realisatie van de Europese Pijler van Sociale Rechten, MEMO/17/1005).

Tien dagen is echter te weinig om de vaders de kans te geven om tijd door te brengen met hun kind en een eerste hechte band te vormen. Het is ook te kort om de vaders de competenties en de gewoonten van de verzorging te laten verwerven die hen in staat stellen hun juiste rol bij hun kind te spelen.

Wij stellen dan ook voor een vaderschapsverlof van ten minste 1 maand te verplichten. Deze in het geheel van de Europese Unie verplichte minimale duur zou een maatregel zijn met een effectieve invloed op de rolverdeling binnen de gezinnen en op de toegang van de vrouwen tot de arbeidsmarkt met vergelijkbare voorwaarden als de mannen.

4. De rechten op werkloosheidsverzekering overdraagbaar maken binnen de EU zonder beperking van duur

De overdraagbaarheid van de rechten op

¹ zie het voorstel van richtlijn tot wijziging van richtlijn 96/71/EG van het Europees Parlement en van de Raad tot van 16 december 1996 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten ³ zie het advies van de Franse Conseil économique, social et environnemental van 22 september 2015 over de gedetacheerde werknemers (http://www.lecese.fr/sites/default/files/pdf/Avis/2015/2015_24_travailleurs_detaches.pdf)

werkloosheidsverzekering is momenteel beperkt tot een periode van 3 maanden die eenmaal kan worden verlengd (dus maximaal 6 maanden), krachtens artikel 69 van de Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen.

Werk vinden duurt echter gemiddeld veel langer dan 6 maanden. Zo bedroeg volgens de Franse Pôle Emploi de conjunctuurindicator van de werkloosheidsduur in het derde kwartaal van 2017 bijna 14 maanden. Sinds 2008 blijft de gemiddelde duur van het zoeken naar werk stabiel op meer dan 300 dagen.

Wij stellen daarom voor de beperking van de duur voor de overdraagbaarheid van de rechten op werkloosheidsverzekering af te schaffen, zodat de Europese burgers de kansen op werk in de verschillende lidstaten optimaal kunnen benutten.

Een dergelijke maatregel zou de Europese burgers effectief in staat stellen om hun vrijheid van verkeer te gebruiken en een echte professionele mobiliteit te ontwikkelen, zonder de rechten op werkloosheidsverzekering in de verschillende lidstaten te beïnvloeden.

5. De negatieve impact beperken van professionele uitwisselingen van korte duur tussen lidstaten op de

sociale rechten van Europese werknemers

De Europese verdragen garanderen de mobiliteit van de werknemers. In de praktijk blijven echter veel hindernissen bestaan die de mogelijkheden voor mobiliteit binnen de Unie concreet beperken, vooral voor verblijven van korte duur in een andere lidstaat van de Unie.

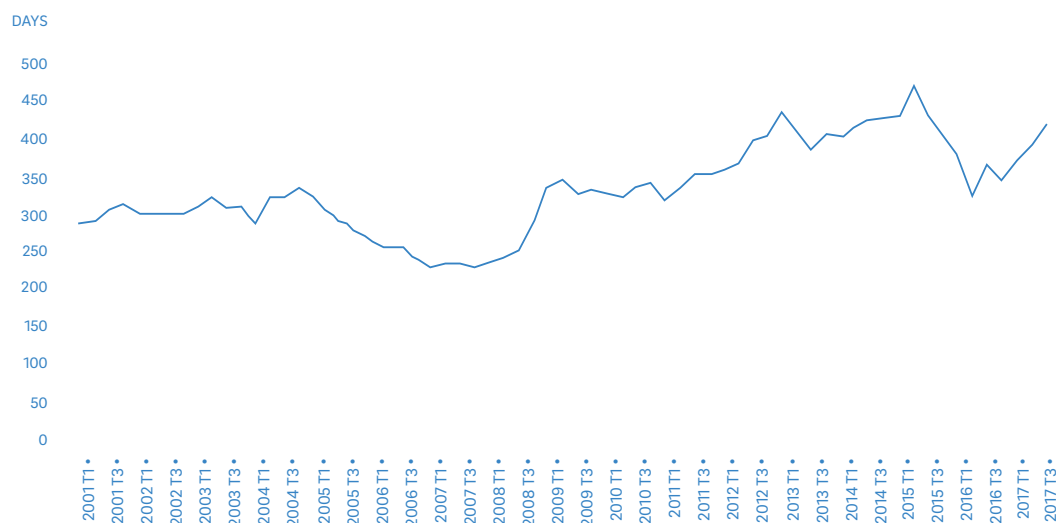
Nu lijken deze verblijven (nl. uitwisselingen, missies of zelfs banen voor 6 maanden tot 2 jaar) ons een uitstekende toegangsdeur naar een grotere mobiliteit van de werknemers binnen de Unie.

Wij steunen dan ook de voorstellen van de Europese Commissie in de richting van een verbetering van de toestand van de gedetacheerde werknemers, door de aspecten uit te breiden waarvoor zij in de staat waar zij werken garanties genieten². We welkomem bovendien het feit dat de lidstaten het blijkbaar eens zijn geworden over dit onderwerp, zodat men snel een nieuwe richtlijn zou moeten kunnen goedkeuren.

Wij menen evenwel dat de effectieve controle van de naleving van de reglementering die de gedetacheerde werknemers beschermt een bijzondere aandacht verdient³.

Wij vinden het eveneens belangrijk dat elke negatieve impact van dergelijke detacheringen op de sociale rechten van de betrokken werknemers of op hun concrete dagelijkse gebruik ongedaan wordt gemaakt. Men moet de reglementering dus herzien om alle obstakels van deze aard weg te nemen.

DURATION OF REGISTRATION WITH POLE EMPLOI, MEASURED BY THE BUSINESS INDICATOR OF DURATION OF UNEMPLOYMENT

SOURCE: fichier historique des demandeurs d'emploi (Pôle emploi) Données cvs, France entire

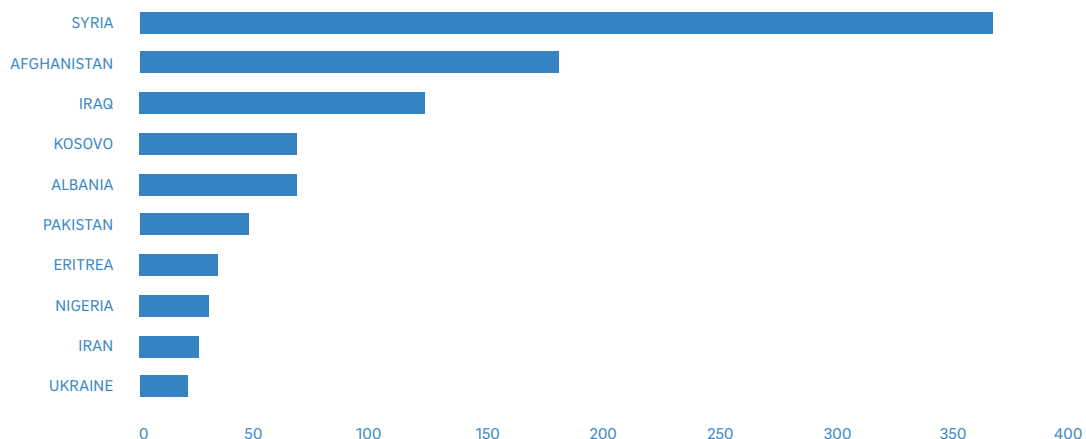
IV. Een echt Europees migratiebeleid

1. Context

Sinds 2015 proberen jaarlijks meer dan een miljoen immigranten en vluchtelingen Europa binnen te komen, aangedreven door uitzichtloze oorlogen zoals in Syrië, Afghanistan en Yemen, hopeloze economische vooruitzichten,

ecologische catastrofes, politieke bedreigingen, etc. In 2016 waagden meer dan 362 000 mensen de oversteek van de Middellandse zee, meer dan 5000 onder hen werden als vermist of dood opgegeven. In haar recente rapport is de Internationale Organisatie voor Migratie ondubbelzinnig: Europa is veruit de meest dodelijke bestemming ter wereld⁴.

TOP 10 ORIGINS OF PEOPLE APPLYING FOR ASYLUM IN THE EU SOURCE: Eurostat
first-time application in 2015, in thousands

Overheden hebben het moeilijk (gehad) deze influx te beheren, terwijl diezelfde lidstaten het maar niet eens geraken hoe de vluchtelingen onder elkaar te verdelen. Politiek is dit niet zonder gevolgen gebleven. Van het voluntaristische "Wir schaffen das" van Bondskanselier Merkel aan de meest progressieve kant van het politieke spectrum, tot de spectaculaire opkomst van anti-Europese, xenofobe en populistische politici en maatregelen aan de andere kant: de asielen- en migratiecrisis domineerde de voorbije jaren rechtstreeks of onrechtstreeks de politieke agenda van de EU en haar lidstaten. De humanitaire verschrikking die deze heuse volksverhuizing naar Europa bracht, in combinatie met de angst voor een toestroom aan mensen met andere culturele referentiekaders en de politieke onmacht om hier duurzaam een antwoord

op te formuleren motiveert nochtans 73% van de Europeanen om meer te willen doen aan het beheersen van de situatie, aldus de laatste Eurobarometer (2017).

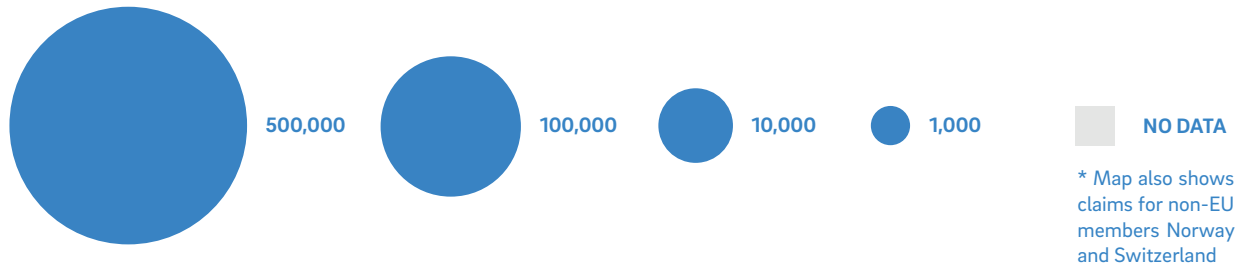
"We kunnen niet langer spreken van crisis", schreef Europees Commissaris voor Migratie Dimitris Avramopoulos onlangs nog in Politico⁵, "Migratie is onze nieuwe realiteit". Dat betekent dat we in tegenstelling tot de voorbije jaren geen genoeg meer kunnen nemen met het oplossen van de meest urgente kwesties, bijvoorbeeld door deals te sluiten met landen als Turkije en Libië die een deel van het Europese migratiebeleid overnemen (niet zelden op een bedenkelijke manier wat de mensenrechten betreft overigens). Duurzame oplossingen dringen zich op.

⁴ <http://www.iom.int/news/new-study-concludes-europes-mediterranean-border-remains-worlds-deadliest>

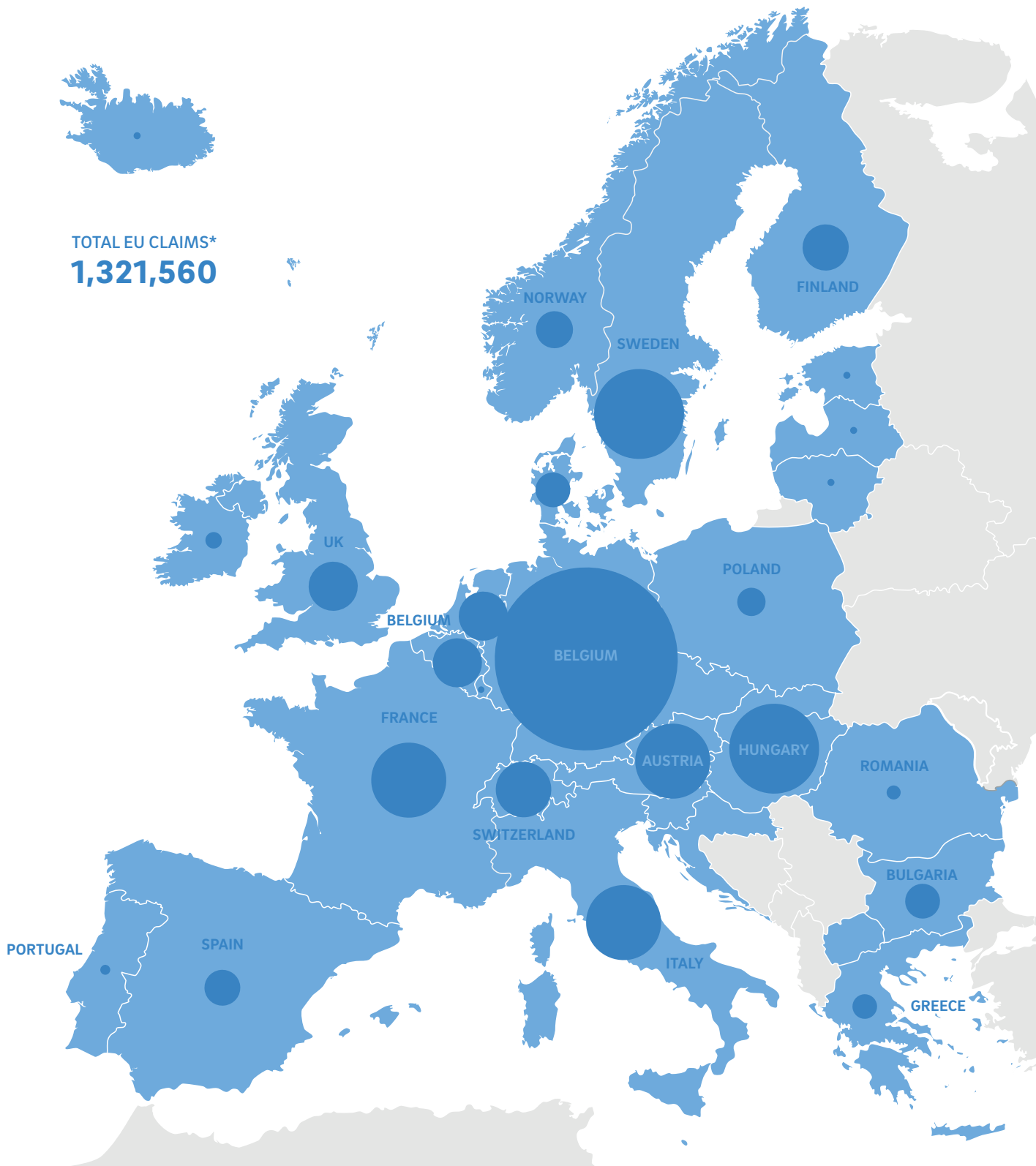
⁵ <https://www.politico.eu/article/europe-migration-migrants-are-here-to-stay-refugee-crisis/>

ASYLUM CLAIMS IN EUROPE, 2015

SOURCE: Eurostat

TOTAL EU CLAIMS*
1,321,560

2. Uitdagingen

De opvang van migranten en asielzoekers is bijzonder ongelijk verdeeld, zoals onderstaande figuur goed aangeeft. Landen zoals Griekenland en Italië die zelf met economische problemen kampen, slagen er niet in alle migranten die voor de Middellandse Zeeroutes kiezen degelijk op te vangen en de asielprocedures en termijnen correct te respecteren. Zweden, Duitsland en Hongarije krijgen dan weer een buitenproportioneel grote hoeveelheid asielaanvragen te verwerken, zeker als we dat aantal bekijken in functie van het aantal inwoners.

Die onevenwichtige verdeling die onder meer populisme en xenofobie aanwakkert, vindt zijn oorsprong in 2 met elkaar verbonden eigenschappen van het Europese migratiebeleid. Dat wordt geregeld door het reglement Dublin III dat stelt dat het land van aankomst in de EU het enige is dat het dossier van de persoon in kwestie mag onderzoeken. Dat legt een enorme druk op de grenslanden van de EU en zorgt ervoor dat er veel variatie is tussen lidstaten wat de toekenning van het asielstatuut betreft. Er is, ten tweede, ook geen herverdelingsmechanisme voorzien waardoor alle EU-landen in functie van hun demografische en economische slagkracht een evenredig deel van de asielaanvragen en -zoekers voor zich moet nemen.

Volgens ECRE, de Europese Raad voor Vluchtelingen, biedt het huidige systeem daardoor geen billijke, efficiënte en doeltreffende bescherming aan de asielzoekers. Het Dublin III systeem is verantwoordelijk voor een ongelijke verdeling van de asielaanvragen en -zoekers tussen de verschillende lidstaten en zou de Europese solidariteit ondergraven. Tegelijkertijd kan burcht Europa de migratiecrisis aan haar grenzen niet laten gedijen wil ze het risico niet lopen nieuwe IS-achtige groeperingen te zien opstaan die haar binnenlandse veiligheid in het gevaar brengen. Er is, kortom, behoefte aan duurzame oplossingen die er niet alleen in slagen aan elke vluchteling systematisch een humanitaire opvang te garanderen, maar eveneens de aanpak en verdeling van migratiestromen verder stroomlijnen.

We zien 3 lange-termijn oplossingen om in de huidige context de hierboven beschreven uitdagingen van het Europese migratiebeleid het hoofd te bieden.

3. Een centraal beheer van de centra voor opvang van migranten

Door de belangrijke instroom migranten

aan de Zuidelijke grenzen van Europa zijn de opvangfaciliteiten in die landen overbelast. De instellingen worden, ondanks gedeeltelijke subsidies, door de betrokken lidstaten zelf georganiseerd en gefinancierd. Alleen, sinds de asielcrisis in 2014 ontplofte, is de situatie in veel van de opvangcentra dramatisch geworden en is er niet onmiddellijk zicht op beterschap.

Nochtans werd in 2004 FRONTEX opgericht dat het grensbeleid van de EU mee in goede banen leidt. En met Directive 2016/1624/EU⁷ werd onlangs zelfs een heuse Europese kustwacht boven het doopvont gehouden. De basisstructuren en reglementering zijn dus al aanwezig. Wij stellen voor ook het beheer en de financiering van de opvangcentra voor asielzoekers te centraliseren op Europees niveau. Op die manier kunnen solidair voldoende middelen vanuit Europa in een menswaardige opvang van asielzoekers worden geïnvesteerd en dienen een paar landen niet het grootste deel van de organisatorische en budgettaire last voor de ganse Unie te torsen.

4. Een Europees asielstatuut definiëren

Zulke centraal beheerde centra kunnen ook de opstap zijn voor een gemeenschappelijk Europees asielstatuut. In juni 2013 werd een eerste belangrijke stap gezet met de goedkeuring van de Richtlijn Asielprocedures. Deze zet de bakens uit voor de voorwaarden voor opvang van asielzoekers, gemeenschappelijke eigenschappen van de procedures voor de behandeling van asielaanvragen en de basisrechten van asielzoekers wanneer zij aankomen in de EU.

Alleen blijft de richtlijn bijzonder vaag wat de toekenning van het asielstatuut betreft. Zo stelt art. 10, 2 van directive 2013/032/EU⁸ "When examining applications for international protection, the determining authority shall first determine whether the applicants qualify as refugees and, if not, determine whether the applicants are eligible for subsidiary protection." Hoe die kwalificatie moet gebeuren, is echter zeer verschillend van lidstaat tot lidstaat. De discretionaire bevoegdheid van de lidstaten is bijgevolg nog steeds bijzonder groot, waardoor er grote ongelijkheden tussen landen zijn⁹. We stellen daarom voor om, onder meer via het Europees agentschap dat moet instaan voor de opvang van asielzoekers, de asielprocedures en toekenningsvoorwaarden verder te harmoniseren, zodat de kans om het statuut te krijgen niet langer in grote mate afhangt van de plaats waar men het statuut aanvraagt.

⁶ ECRE Comments on the Commission Proposal for a Dublin IV Regulation COM(2016) 270 <https://www.ecre.org/wp-content/uploads/2016/10/ECRE-Comments-Dublin-IV.pdf>

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R1624&from=EN>

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>

⁹ Dat kan goed afgeleid worden uit de Eurostat cijfers: het aantal toegekende asielstatuuten hangt maar in beperkte mate af van het aantal aanvragen.

5. Een Europese vluchtelingenpolitiek op basis van quota

In mei 2015 stelde de Europese Commissie voor om op basis van quota de massale stroom vluchtelingen te herverdelen over heel Europa. De Visegrad-landen (uit Centraal en Oost Europa nvdr.) waren echter fel tegen het voorstel gekant waardoor het systeem in juli 2015 vrijwillig is geworden. Ook hier staat een gebrek aan Europese solidariteit een lange-termijn aanpak van de migratie-uitdagingen in de weg. Tenzij men de kop in het zand steekt en denkt dat de migratiegolven zullen verdwijnen, dringt een verplicht Europees quotasysteem op basis van economische en demografische slagkracht zich op. Uiteraard heeft de EU al heel wat stappen ondernomen inzake een meer geïntegreerd migratiebeleid en is het ook een

kwestie van de lidstaten te dwingen de Europese regels te respecteren (hetgeen Duitsland inzake gezinshereniging niet zullen gaan doen). En uiteraard kan Europa niet alleen de problemen van de wereld torsen. De migratiecrisis van de voorbije jaren is nauw verbonden met belangrijke problemen in de rest van de wereld. Uiteraard moet Europa, via haar meer eengemaakt buitenlands beleid, trachten mee een oplossing te bieden voor de wereldproblemen, zoals ze voor het akkoord van Parijs rond de CO2-uitstoot gedaan heeft. Anderzijds dienen Europa en haar lidstaten ook te erkennen dat hun mogelijkheden om buiten de Europese grenzen problematische politieke en humanitaire situaties recht te trekken beperkt zijn. Die oplossingen moeten in de eerste plaats uit de landen van herkomst zelf komen. Alleen dan zal de migratiestroom drastisch kunnen worden verminderd en een Europese aanpak des te zinvoller blijken.

Conclusie

EEN LAATSTE KANS VOOR DE EU?

Van de Brexit tot de opkomst van nationalistische groeperingen in verschillende lidstaten: de Europese instellingen zijn de voorbije jaren allesbehalve gespaard gebleven. Europa heeft het moeilijk om het hoofd te bieden aan de neiging om zich op de eigen natie terug te plooiën en heeft zo heel wat populistische stormen doorstaan. De instellingen worden vaak als zondebok aangeduid van de gevolgen die de mondialisering met zich meebrengt en lijken zo te zijn vastgeroest in een bureaucratisch en weinig efficiënt beleid. Daardoor slagen ze er niet in structurele oplossingen te bieden voor problemen die wij, Europeanen, nochtans dagelijks moeten doorstaan. Door die Europese verlamming worden de instellingen hoe langer hoe meer het mikpunt van cynische uitingen door populistten. Bovendien kunnen ze onvoldoende aantonen dat de grote uitdagingen van deze tijd, die in eerste instantie transnationaal zijn (veiligheid, werkgelegenheid, immigratie) enkel en alleen op transnationaal niveau kunnen worden opgelost, door integratie en met de steun van Europa, niet door protectionistische maatregelen die gedoemd zijn te mislukken.

2019, EEN MOMENTUM VOOR EEN NIEUWE START?

2019 wordt een belangrijk jaar voor de EU. De verkiezingen die in de lente van 2019 in elke lidstaat plaatsvinden, zijn waarschijnlijk bepalend voor de toekomst van de Europese instellingen. Paradoxaal genoeg, zoals de geschiedenis van de Europese constructie al meerdere malen heeft aangetoond, ontstaat juist op het moment dat het Europese project aan de basis slecht beheerd wordt en dat de fundamentele vrijheden bedreigd worden het besef dat er dringend iets moet veranderen. Dan juist vormen zich de voorwaarden voor een gigantische sprong richting integratie. Zo weerklinken er tussen de populistische stormen en de nationalistische tendensen enkele stemmen die het Europese project nieuw leven willen inblazen. Burgers verenigen zich. Er worden bruggen gesmeed tussen

verschillende nationale politieke groeperingen om een gemeenschappelijke agenda naar voren te brengen. Sommige hoofden van de oprichtende staten van de Europese Unie twifelen er niet aan om het heersende euroscepticisme radicaal tegen te gaan en een soeverein, verenigd en democratisch Europa te verdedigen. Ons politieke landschap wordt gekenmerkt door een kloof tussen de voorstanders van een nationaal beleid dat op zichzelf terugplooit en de verdedigers van vooruitgang met het oog op integratie. Een herschikking van de Europese partijen is dus niet uitgesloten. Net zoals Frankrijk een politieke aardverschuiving kende, kunnen we ervan uitgaan dat het partocratische spectrum bij de volgende Europese verkiezingen niet meer opgedeeld kan worden volgens de traditionele 'rechts-links'-as, maar volgens een eenvoudige, doch fundamentele vraag: 'willen we meer of minder van Europa?'. De onderliggende vraag gaat dus over de soevereiniteit en de mate waarin die tegenwoordig nationaal of Europees moet zijn.

EEN GEMEENSCHAPPELIJK PLATFORM VOOR EEN POLITIEKE HERORIËNTATIE?

De herindeling van het politieke landschap kan op twee manieren verlopen: ofwel ontstaan er vlak na de verkiezingen nieuwe partnerschappen en dus nieuwe groepen op basis van politieke berekeningen en overeenkomsten met als doel de macht naar zich toe te trekken, ofwel worden die partnerschappen al vóór de verkiezingen gevormd op basis van een gemeenschappelijk politiek platform. Wij bij de Vrijdaggroep geloven dat Europa altijd opgebouwd is rond sterke projecten en ideeën en dat de Unie zelden politieke manoeuvres heeft uitgevoerd waarbij geen ambitieuze visies werden nagestreefd, zonder een brede steun van het volk. Met dit initiatief koesteren we dan ook de ambitie om de eerste pistes uit te werken richting een dergelijk gemeenschappelijk platform, zodat het Europese model op basis van concrete voorstellen vorm kan krijgen. Dit document biedt geen gedetailleerde routekaart, maar een eerste werkbasis waarrond vooruitstrevende mensen zich kunnen verzamelen die het geloof in de Europese idealen niet verloren zijn.

TITEL

Wij, Europeanen – Een Europese agenda voor elk van ons

Cette publication est également disponible en français sous le titre: Nous, européens – Un agenda européen pour tous

This publication is also available in English: We, Europeans – A European agenda for us all

Een uitgave van de Vrijdaggroep, een project van de Koning Boudewijnstichting

AUTEUR(S)

Morad Chahboun
Paul Dermine
Thomas Dermine
Nathalie François
Arthur Ghins
Audrey Hanard
Laurent Hanseeuw
Laurent Hublet
Maxime Parmentier
Brieuc Van Damme (ed.)

GRAFISCH ONTWERP

Eduard Plancke

WETTELIJKE DEPOT

D/2893/2018/27

BESTELNUMMER

3575
Mei 2018

Deze uitgave kan (gratis) online besteld of gedownload worden van onze website www.kbs-frb.be en www.v-g-v.be